

ضرورت ارتقاء سطح طراحی فضای عمومی شهری در جهت افزایش شان و منزلت شهروندان

دکتر یاشار حسین زاده¹، ماجده هاشمی²

1- دکتر یاشار حسین زاده - دکتری معماری، مدرس دانشگاه پیام نور ارومیه،
arcyashar@gmail.com

2- ماجده هاشمی - کارشناس مهندسی معماری، دانشگاه ارومیه،
majedehashemiarch@gmail.com

چکیده

محوریت انسان و نیازهای او به‌عنوان مهمترین عامل در متن و طراحی فضای شهری و علوم اجتماعی تا به امروز مطرح بوده‌است. با نگاهی به دیدگاه‌های صاحب‌نظران این حوزه درمی‌یابیم که نیازهای شهروندان و افزایش منفعت عمومی در بیشتر نظریه‌ها مشهود است. یکی از مهمترین عوامل تاثیرگذار به منظور دستیابی و پاسخگویی به نیازهای جمعیتی و رفع معضلات فضای شهری بررسی هنجارها و سنجش معیارهای کیفیت و مطالعه طرح‌های موفق موجود در فضای عمومی شهری می‌باشد. گسترش متوازن و همگون فضا و نفوذپذیر بودن (سهولت دسترسی) مکان‌های عمومی در مناطق مختلف سطح شهر مقدمه‌ای است بر طراحی فضاهای کالبدی شهری که موجب افزایش سطح سرمایه اجتماعی در جامعه در ابعاد مختلف بویژه درحوزه اعتماد مردم به مردم و ساختن دنیای بهتر برای مردم در جهت ارتقاء تعاملات اجتماعی، روابط همجواری و همسایگی، افزایش برابری، رونق و سرزندگی اجتماعی و فرهنگی خواهد شد یک فضای ایده‌آل برای زندگی با تجربه، در جامعه بوجود می‌آورد که همه این‌ها معیارهای توسعه پایدار را تشکیل می‌دهد. هدف از نگارش این مقاله تبیین مدلی مفهومی کلی‌نگر برای ارتقاء سطح کیفی زندگی در شهرها می‌باشد. لذا برای رسیدن به مدل مفهومی تحقیق با استفاده از روش کتابخانه‌ای و اسنادی به بررسی دیدگاه صاحب‌نظران و اندیشمندان پیرامون کیفیت فضای شهری پرداخته شد و با بررسی تطبیقی هنجارهای بدست آمده از تجارب خارجی، نمونه‌های فضای عمومی شهری موفق و جمعی می‌توان به منظور حمایت و ارتقای سطح علوم اجتماعی به کار گرفت.

واژگان کلیدی: کیفیت فضای شهری، هنجارهای کیفی، برنامه‌ریزی فضایی، ماهیت ابعاد هنجاری، کیفیت عینی زندگی، تعاملات اجتماعی

1. مقدمه

طراحی فضاهای شهری (همگانی) مبتنی بر مردم مدار بودن آنها و شروعی برای برقراری بیشترین ارتباط با مردم و محیط زندگی‌شان است. در واقع فضاهای عمومی شهری، به مثابه فضاهای جمعی هستند که امکان ارتباطات اجتماعی در جهت رفع نیازها و تعالی کیفی روابط را فراهم می‌کنند و به عنوان فضاهایی جهت مناسبات و روابط بیرونی، تعاملات و رویارویی‌های اجتماعی و عرصه‌ای برای گردهم آمدن گروه‌های مختلف با خواست‌ها و علایق متفاوت تعریف می‌شوند.